

Lindesbergs kommun
kommun@lindesberg.se

Rektorn vid Lindeskolan 1
eva.bostrom@lindesberg.se

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn i Lindeskolan 1
i Lindesbergs kommun

Tillsyn i Lindeskolan 1

Skolinspektionen genomför tillsyn i Lindesbergs kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Lindeskolan 1 besöktes av Skolinspektionen den 9–11 april 2013.

Fakta om skolan

Lindeskolan 1 är en av fyra skolenheter som ingår i Lindeskolan och har vid tillsynsbesöket totalt 168 elever. Skolenheten erbjuder tre nationella program; Estetiska programmet (ES) med 74 elever, Humanistiska programmet (HU) med 8 elever samt Samhällsvetenskapsprogrammet (SA) med 86 elever.

Skolenheten är organiserad i två programarbetslag, ett för ES och ett för HU och SA tillsammans, och leds av en rektor. Lindeskolan 1 delar skollokaler, viss personal samt samarbetar med Lindeskolan 2, 3 och 4.

I de dokument som Skolinspektionen begärt in inför tillsynen från Lindeskolan 1 redogörs kunskapsresultaten per program och för Lindeskolan 1, 2, 3 och 4 tillsammans. Den nationella statistiken avser även den de fyra enheterna tillsammans samt specifikt de olika nationella programmen. För HU saknas nationell statistik då motsvarande program inte funnits före 2011 och inga elever således ännu erhållit några slutbetyg.

I den nationella statistiken framgår att resultaten inom ES ligger under rikets resultat samt har sjunkit de senaste fem åren. Inom SA är resultaten i paritet med riket och har varit i stort sett konstanta de senaste fem åren. Genomsnittlig betygspoäng år 2012 är för elever inom ES 12,8 (jfr rikets 14,8) och inom SA 14,6 (jfr rikets 14,6). 69 procent av eleverna inom ES och 88 procent av eleverna inom SA erhöll grundläggande behörighet till universitet och högskolestudier (jfr rikets 91 och 93 procent). Andelen elever som fullföljer utbildningen på SA inom fyra år var samma år 90 procent (jfr rikets 87 procent). Det saknas nationell statistik avseende hur många elever på ES som fullföljde sin utbildning inom fyra år då uppgiften baserades på färre än 10 elever.

Resultaten för männen på SA har under en femårsperiod ökat. År 2012 var den genomsnittliga betygspoängen 14,3 för kvinnorna och 15,3 för männen inom SA (jfr rikets 15,2 och 13,8). Inom ES saknas motsvarande statistik.

Helhetsbedömning

Tillsynen visar att kunskapsresultaten under de senaste åren har sjunkit eller varit konstanta och för eleverna på ES ligger under rikets resultat. Trots att eleverna fullföljer sin utbildning inom fyra år i relativt hög grad är det relativt många elever som saknar behörighet att påbörja universitet- och högskoleutbildning då de genomgått sin utbildning på skolan. Eleverna får även i relativt låg utsträckning högre betyg bland annat för att lärarna i huvudsak hjälper eleverna att nå det lägsta godkända betyget på bekostnad av möjligheten att stimulera de elever som lätt når kunskapskraven att nå längre.

Kunskapsresultaten är inte heller utgångspunkt i skolans kvalitetsarbete. Lärarna följer upp elevernas kunskapsutveckling på individnivå men skolenheten saknar arbetsformer och forum där rektorn tillsammans med lärarna kontinuerligt följer upp och analyserar resultat över tid och utifrån olika faktorer såsom undervisningens kvalitet på ämnes-, program- och gruppnivå. Rektorn för Lindeskolan 1 behöver klargöra för lärarna hur rektorn vill arbeta och ge lärarna kontinuerlig pedagogisk ledning samt se till att skolenhetens kvalitetsarbete bedrivs kontinuerligt och systematiskt med fokus på de nationella målen, kunskapsresultaten och undervisningens kvalitet.

För att stimulera eleverna att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling behöver även alla elever på skolan ges möjlighet till reellt inflytande över det egna lärandet. Lärarna behöver i högre grad ta reda på de olika elevernas intressen, behov och erfarenheter, bland annat genom att låta eleverna utvärdera undervisningen, och låta det utgöra utgångspunkt i den fortsatta planeringen av undervisningen.

Eleverna på Lindeskolan 1 ges i hög grad möjlighet till stöd i de olika kurserna. Skolan utreder elevers behov, fattar beslut enligt författningarnas krav och vidtar relevanta åtgärder. Vid utredning av de elever som riskerar att inte nå de kunskapsmål som anges i kursplanerna ses dock inte studiehjälp på modersmålet som en stödåtgärd. Det kan därmed finnas elever på skolan som inte erhåller det stöd de behöver och har rätt till.

Lindeskolan 1 bedriver en verksamhet som i de flesta fall uppfyller författningarnas krav. De flesta brister som Skolinspektionen redovisar i detta beslut är dock brister som även framkom vid Skolinspektionens regelbundna tillsyn år 2009.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Lindesbergs kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen vid den tidpunkt och på det sätt som anges i det övergripande kommunbeslutet.

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Lindesbergs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn måste se till att det dagliga arbetet är inriktat mot elevernas utveckling och lärande samt att lärarna får pedagogisk ledning i syfte att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.
- Rektorn måste ansvara för att det vid den egna skolenheten bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

- Rektorn måste ansvara för att kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever samt att vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet.

Motivering

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Vidare ska varje skolenhet systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på kvalitetsarbetet ska vara att de nationella målen uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Lindeskolan består av fyra skolenheter som vardera leds av en rektor. Lärarna är organiserade i programarbetslag som leds av en programsamordnare. De flesta lärarna i skolenheten undervisar inom flera program och oftast inom flera skolenheter. Rektorn för Lindeskolan 1 träffar lärarna några gånger per termin i arbetsplatsträffar. Minst en gång per månad genomförs en programkonferens vilket är ett diskussionsforum för både praktiska och pedagogiska frågor på programmet. Rektorn deltar i programkonferensen beroende på vilka frågor som är aktuella och ska diskuteras. En gång per vecka träffar rektorn programsamordnarna. Frågor som behandlas på de gemensamma träffarna är huvudsakligen av informativ karaktär både när de leds av programsamordnaren och av rektorn.

Tillsynen visar att det varierar i vilken omfattning lärarna uppfattar att de får pedagogisk ledning. Rektorn för Lindeskolan 1 försöker vara ute i verksamheten för att träffa elever och lärare och för att föra samtal om undervisningen och elevernas lärande. Av intervjuer framkommer att ämnes- och till viss del programutveckling i huvudsak byggs på enskilda lärares initiativ. Lärarna i de olika skolenheterna på Lindeskolan undervisar inom flera program och enheter. Rektorer på de fyra enheterna ansvarar inte för att lärarnas undervisning utgår från de nationella mål, bl.a. examensmål, som är relevanta för de olika specifika enheterna och programmen. Lärarna saknar därmed kontinuerlig pedagogisk ledning i arbetet med att undervisningen och verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.

Lindeskolan 1 har utarbetat gemensamma rutiner för hela gymnasieskolans kvalitetsarbete. Rutinerna består av att programarbetslagen avslutar läsåret med att utvärdera arbetet utifrån målen i arbetslagets arbetsplan. Målen kan exempelvis vara att eleverna är motiverade för sina studier, väl förberedda för högre studier, ett framtida yrkesliv samt om aktuellt program har en hög attraktionskraft. Utvärderingen sammanställs och rapporteras till skolledningen som skriver fram en gemensam kvalitetsredovisning för gymnasieskolan som helhet. Lindeskolan 1 har därmed skapat rutiner och förutsättningar för lärarnas delaktighet i det systematiska kvalitetsarbetet. Av tillsynen framkommer att kvalitetsarbetet dock inte genomsyrar skolans faktiska arbete och att rektor och lärarna inte i tillräcklig omfattning tar de nationella målen och kunskapsresultaten som utgångspunkt i sin analys av skolenhetens förbättringsbehov eller för planeringen av utvecklingsarbetet. Skolenheten har sammanställningar av kunskapsresultaten på programnivå men de är inte tillräckligt detaljerade för att utgöra underlag för att analysera skillnader mellan olika kurser, ämnen och programs kunskapsresultat. Rektorn saknar därmed relevant underlag för att planera, följa upp och utveckla utbild-

ningen inom enheten och har därmed inte redskap för att kunna utvärdera huruvida de åtgärder som vidtas får avsedda effekter. Lärarna har god uppföljning av sina ämnen och av enskilda elevers kunskapsresultat men skolenheten saknar arbetsformer och forum där rektorn tillsammans med lärarna kontinuerligt följer upp och analyserar resultat utifrån bland annat elevers frånvaro, antalet åtgärdsprogram, grupper och undervisningens kvalitet.

Lindeskolan redovisar gemensamt gymnasiets och varje skolenhetsresultat på en övergripande nivå. Varje skolenhets dokumentation är inte tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på skolenhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser. Dokumentationen ger inte en samlad bild av utbildningens kvalitet och utvecklingsbehov och ger därmed inte förutsättningar för elevers och vårdnadshavares inflytande. Dokumentationen ger inte heller tillräckligt underlag för huvudmannens prioriteringar och insatser.

Sammantaget behöver rektorn för Lindeskolan 1 utforma sitt pedagogiska ledarskap utifrån skolenhetens specifika behov samt tydliggöra hur man vill arbeta för att ge personalen kontinuerlig pedagogisk ledning. Skolenhetens kvalitetsarbete måste bedrivas kontinuerligt och systematiskt med fokus på de nationella målen, kunskapsresultaten och undervisningens kvalitet och genomsyra arbetet på skolan. Vidare ska dokumentationen ge en samlad bild av utbildningens kvalitet och utvecklingsbehov.

Författning

4 kap. 4–6 §§ skollagen, Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Lindesbergs kommun anmärkningar.

Undervisning och lärande

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Lärarna ger inte elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås den ledning och stimulans de behöver för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Motivering

Av författningarna framgår att alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Tillsynen visar att lärarna i alltför liten grad stärker elevernas vilja att lära och att de elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås inte får den ledning och stimulans som behövs för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Det

varierar mellan olika lärare och ämnen huruvida eleverna stimuleras att nå längre i sin kunskapsutveckling och flera av lärarna anser att stora klasser och litet tjänsteutrymme leder till att man i huvudsak fokuserar på att hjälpa eleverna att nå det lägst godkända betyget, E, på bekostnad av möjligheten att stimulera de elever som lätt når kunskapskraven att nå längre. Denna bild bekräftas även i Skolinspektionens enkätundersökning där mer än var fjärde elev inte anser att skolarbetet stimulerar dem att lära sig mer och mer än var tredje lärare inte anser att de har utrymme att ge stimulerande uppgifter till alla elever.

Sammantaget behöver rektorn och lärarna säkerställa att alla elever ges den ledning och stimulans de behöver för att kunna utvecklas så långt som möjligt och nå längre i sin kunskapsutveckling enligt utbildningens mål.

Författning

3 kap. 3 § skollagen, Lgy 11 2.1 Kunskaper, 2.6 Rektorns ansvar

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Eleverna har inte ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. Enligt läroplanen ska de fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen.

Tillsynen visar att eleverna i alltför begränsad omfattning ges ett reellt inflytande över undervisningen vad gäller arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Det finns exempel på ämnen där eleverna ges inflytande men i andra fall har läraren gjort en färdig planering som styr undervisningens innehåll, arbetssätt och arbetsformer. I dessa fall har eleverna inte något inflytande eller så är möjligheter till inflytande begränsat till att bestämma hur och när kunskaperna ska redovisas.

Tillsynen visar vidare att vissa lärare låter eleverna utvärdera undervisningen medan andra inte gör det. Intervjuer med rektor så väl som lärare visar att det inte finns någon gemensam strategi för elevutvärdering av undervisningen och inte heller hur skolenheten såväl övergripande som i enskilda ämnen ska arbeta för att eleverna ska få möjlighet till inflytande över det egna lärandet.

Skolinspektionens tillsyn visar att inflytande för elever på Lindeskolan 1 har varierande kvalitet och förekommer mer eller mindre regelbundet.

Författning

4 kap. 9 § skollagen

Lgy 11 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Trygghet och studiero

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Skolan har inte rutiner för hur signaler om kränkande behandling ska rapporteras till huvudmannen.
- Skolenheten har inte en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering

Anmälan till huvudmannen

Av skollagen framgår att all personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. Rektorn i sin tur är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Av tillsynen framkommer att när personal på skolan får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäls det till rektorn. Rektorn ser till att ärendet utreds och att åtgärder vidtas. Däremot anmäler rektorn inte kränkningarna till huvudmannen.

Plan mot kränkande behandling

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år för varje enskild verksamhet upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året.

Lindeskolan 1 har en plan mot kränkande behandling som är gemensam med övriga skolenheter på Lindeskolan. Planen saknar slutsatser från en aktuell kartläggning av behoven på Lindeskolan 1 som sedan ska ligga till grund för konkreta åtgärder som ska sätta in för att förebygga kränkande behandling på Lindeskolan 1.

Det möter inga hinder att flera samverkande skolenheter upprättar en gemensam plan. Dock måste varje ingående skolenhets särskilda behov och förutsättningar tydligt framgå.

Författning

6 kap. 8 och 10 §§ skollagen, Lgy 11 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Normer och värden

Särskilt stöd**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Skolan ger inte studiehjälp på modersmålet till elever som har behov av det.

Motivering

Av författningarna framgår att om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder, skall rektorn se till att behovet utreds. En elev skall få studiehjälp på sitt modersmål, om eleven behöver det.

Av tillsynen framkommer att det på Lindeskolan 1 finns ett mindre antal elever med annat modersmål än svenska. Vid utredning av de elever som riskerar att inte nå de kunskapsmål som anges i kursplanerna ses inte studiehjälp på modersmålet som en stödåtgärd. Det finns inte heller någon elev på skolan som erhåller den formen av stöd.

Rektorn måste säkerställa att studiehjälp på modersmålet erbjuds de elever som behöver det.

Författning

9 kap. 9 § 2010 års gymnasieförordning

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråd Ewa Hallberg, utredarna Christina Lindh, Ingela Djurberg, Yvonne Hoffmann samt enhetschef Gunnar Olausson.

På Skolinspektionens vägnar

Agneta Sanden
Avdelningschef

Helena Boëthius
Utredare/Föredragande

Bilaga:**Bilaga 1 Allmänt om tillsynen**

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan och i förekommande fall fritidshem redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens verksamhet avseende förskola och vuxenutbildning redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i beslutet.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i beslutet grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).